

Sentralisert EØS-debatt

Det er bra at Norges forhold til EU utrednes og settes under debatt. Men det er ganske utrolig at de som har fått ansvar for utredningen, uten blygsel legger opp til en debattserie der sentrum inviteres inn, og periferien holdes utenfor.

Av ti debattmøter i serien «Utenfor og innenfor», skal sju holdes på Litteraturhuset i Oslo. I går gikk det første møtet av stabelen i hovedstaden med tittelen «EØS og folkestyret». I panelet satt Janne Haaland Matlary, Øyvind Østerud og Erik Oddvar Eriksen, alle fra Universitetet i Oslo. Ingen tvil om hvem som regnes som «utenfor og innenfor» i EØS-debatten. Tre møter arrangeres i henholdsvis Bergen, Trondheim og Tromsø.

Europautredningen, nedsatt av regjeringen, arrangerer debattene. Utredningen ledes av jussprofessor Fredrik Sejersted, Universitetet i Oslo. Nestleder er tidligere Sp-politiker Liv Monica Stubholdt, også hun med jusstudier fra UiO. Sejersted sa til Nationen i går at debattlederne «ideelt» sett burde kommet fra flere forskjellige fagmiljøer, men at de som har deltatt i den akademiske debatten er blitt foretrukket. Sejersted understreker at det er kapasitets-hensyn som gjør at debattserien ikke reiser mer.

Det er uheldig at de som inviteres til å forme en debatt, alle kommer fra samme miljø. Men verre er det at selve møtene sentraliseres. EU- og EØS-debatten har alltid hatt en klar sentrum-periferi-dimensjon.

Oppsummert

Viktig debatt

1 Regjeringen har nedsatt Europautredningen for å få en bred debatt om norsk EØS-tilknytning.

Oslo i sentrum

2 Det svekker utredningen at sju debatter av ti arrangeres i Oslo.

Maktarroganse

3 EU- og EØS-spørsmålet handler mye om folkestyret. Derfor er det avgjørende at folk fra periferien også får være med i debatten.

Engasjementet mot EU har vært sterkt og rotfestet i distriktene. Men også motsetningene i debatten, for eksempel innen fiskeri og oppdrett, har vært viktig i Distrikts-Norge.

Derfor er det totalt bomskudd at Europautredningen legger EØS-debattenes tyngdepunkt i Oslo. Skal slike møter ha noen verdi, er det avgjørende at folk kan møte opp og delta i diskusjonene. Det hjelper lite at Sejersted håper å reise «land og strand» rundt og presentere rapporten, når den er ferdig. Ferdigtyggete rapporter med tilhørende maktarroganse fra sentrale strøk har Distrikts-Norge nok av fra før. Når norsk EU-tilknytning, EØS og folkestyret diskuteres, må periferien være med.

SAGT

av andre

Trond Giske. FOTO: REUTERS

Kina

* «Det er påfallende at man er mer skeptiske til kinesere enn til amerikanere eller tyskere. Jeg tror det skyldes to ting. De kommer fra et mer ukjent land og snakker et ukjent språk.»
Næringsminister Trond Giske til Morgenbladet. Giske bekymrer seg ikke over at Kina kjøper norsk industri.

USA

* «Amerikanerne blir jo også overrasket når de oppdager hvordan fagbevegelsen sitter med egne representanter i norske bedriftsstyrer og deltar i beslutningsprosessene.»
Trond Giske reflekterer videre om forskjeller, i Morgenbladet.

Kina og USA

* «Den klumsete måten å håndtere Nobels fredspris på – der Kina til slutt truet andre nasjoner fra å delta på Nobelseremonien i desember – har gjort at Beijing nå står overfor en internasjonal skepsis landet ikke har sett siden studentmassakren i 1989.»
I dag besøker Kinas president Hu Jintao Barack Obama i USA. Aftenpostens Kristoffer Rønneberg kommenterer.

Kina og USA

* «Hva kommer så statsbesøket til å handle om? Forventningene er lave. Trolig vil begge parter være fornøyde dersom statsbesøket gjennomføres uten at noen føler seg forulempet. Og det er jo en begynnelse.»
Også Aftenpostens kommentator har små forventninger til det kinesiske presidentbesøket.

Ryktesmedar mot ulv

DAGENS GJEST

Dei som interesserer seg for konspirasjonsteoriar, har eit og anna å hente når bondeorganisasjonane omtaler dei som forvaltar rovviltpolitikken.

Før jul la Norsk institutt for naturforskning (NINA) fram ein rapport som fortel at det er ikkje berre i byane at folk flest er uforskamma nok til å ville ha minst like mange store rovdyr i landet som i dag. Også i bygdene og regionane med mykje bjørn og ulv vil fleirtalet ha desse dyra, gjerne fleire enn i dag. Dette var dårleg nytt for Småbrukarlaget og Sau og Geit, og i romjula kom rekylen her i avisa. Korkje NINA eller Direktoratet for naturforvaltning (DN), som hadde tinga rapporten, fortener eit fnugg av tillit, meiner organisasjonane.

Rovdyrmotstandarane har ikkje konkrete innvendingar å legge fram mot innhaldet i rapporten frå NINA. Dei påstår ikkje at tala eller moteoden forskarane har brukt er feil. Våpenet er meir giftig. Den uforpliktande synsinga og spekulasjonar om at her har NINA og DN rotta seg saman mot saueeigarane. Vi

kan lese at rapporten er farga, men ingen ting om kuløren. Når NINA la fram teksten like etter at rovdymotstandarane hadde flokka seg til demonstrasjon i Oslo, ja, då er det opplagt fordi byråkratiet er ute etter å overdyve bodskapan frå gata. Vi kan lese at Sau og Geit har opplevd «litt forskjellig gjennom tida.» Ja, kven har ikkje det? Frå Småbrukarlaget seies det at NINA og DN er så tendensløse, både i forskinga og i forvaltninga, at demokratiet er truga.

Dette er påstandar som ingen kan kommentere. Til det er dei for ulne. På den andre sida er det berre dei heilt ukritiske som kan flokke seg om slikt. Debatten om rovdympolitikk kan aldri bli berre ein disputas om kva argument som er hald i. Vi kan ikkje alle snakke og skrive som forskarar. Stemninga, våre sympatiar og kva vi trur, er ein del av politikken. Krafta ligg ofte der. Men Småbrukarlaget og Sau og geit går lenger. Dei skapar rykte om at det kanskje må vere noko med desse byråkratane og forskarane, noko som ikkje toler dagslys. Mistankens giftpiler verkar best i mørkret.

For dei som ikkje vil ha kjøtetande dyr i skogen, er det sik-

Erik Solheim

Erik Solheim er naturvernar og skribent

NEDSLÅANDE?

«For dei som ikkje vil ha kjøtetande dyr i skogen er det sikkert både nedslåande og opphissande at vernetanken vinn fram i bygdene.»

kert både nedslåande og opphissande at vernetanken vinn fram i bygdene. Rovdyrfiendane vert eldre og færre, og dei har ungdommen i mot seg, fortel rapporten. Også dei som har slege seg til lengst inne i skogen, finn seg bra til rette med ulv under granene.

Gjennom åra har eg møtt mange slags innvendingar mot naturvern. Kvaliteten har komme seg etter kvart. Sinnet er mindre, og det er meir som er mogeleg å drøfte. Ofte blir resultatet kompromiss som er til å leve med. Rovdyrdebatten er eit unntak. Her er lite nytt i saka.

Ei gruppe står aldri så samla som mot biletet av ein ytre fiende. Byråkratar og forskarar eignar seg godt som prygelknabe når det ikkje er så lett å gå laus på den eigentlege syndaren, folkefleirtalet. Men det bør vel vere grenser for kva slags påstandar som er gyldig valuta i kampen, også mot grupper av personar? Mistankens såfrø forgiftar debatten, og kan neppe gi mange foll for bygdene heller, i lengda. Ein veksande sympati for ulv og bjørn tyder ikkje på at dei som vil rovdyma til livs, fører ein agitasjon som samlar fleire til leirbålet.